

Marta Katarzyna Kacprzak

STRESZCZENIE

Celem niniejszej rozprawy doktorskiej zatytułowanej *Versiones sefardies de Robinson Crusoe. Transcripción de textos, glosario y análisis lingüístico-literario / Sefardyjskie wersje Robinsona Crusoe. Transkrypcja tekstów, glosariusz oraz analiza językoznawczo-literaturoznawcza* jest kontrastywne opracowanie czterech sefardyjskich adaptacji *Robinsona Crusoe*. Żeby tekst był zrozumiały i koherentny, zastosowałam system transkrypcji czasopisma *Aki Yerushalayim* z drobnymi modyfikacjami. Ponadto przeprowadziłam analizę porównawczą językoznawczo-literaturoznawczą, w której omówiłam cechy charakterystyczne języka tekstów stanowiących korpus mojej rozprawy oraz porównałam adaptacje sefardyjskie z hebrajskim tekstem Rumscha, na którym to autorzy sefardyjscy oparli swoje prace.

Analiza wstępna obejmuje krótkie wprowadzenie do współczesnej prozy sefardyjskiej, w którym omówione zostały początki literatury świeckiej w języku judeo-hiszpańskim. Następnie opisane zostały żydowskie wersje *Robinsona Crusoe*, Aszkenazyjskie w jidysz i Sefardyjskie w języku judeo-hiszpańskim. Pod koniec tej części rozprawy opisana została metodologia pracy, kryteria edycji tekstów oraz system transkrypcji.

Najważniejszą częścią niniejszej rozprawy jest edycja tekstów składająca się z dwóch części. Pierwsza z nich obejmuje transkrypcję kontrastywną dwóch wydań *El assolado en la izla*, a w drugiej znajdujemy transkrypcję wersji młodzieżowych pt. *Robinzon o la mizerya* oraz *La ermoza istorya de Robinzon o la mizerya*. W przypisach omówione zostały rozbieżności pomiędzy ww. publikacjami, znajdują się tam również wyjaśnienia oraz informacje, które wydały mi się niezbędne dla właściwego zrozumienia treści i kontekstu prac.

Część literaturoznawcza obejmuje biografie sefardyjskich adaptatorów *Robinsona Crusoe*, Rafaela Icchaka Benveniste, Elyahu Leviego ben Nahmiasa i Ben Tsiyona Taragana, oraz omówienie ich prac. Warto podkreślić, że informacje na temat ww. autorów wnoszą nowy wkład w aktualny stan wiedzy, ponieważ nie ma szczegółowych publikacji na ten temat.

Następnie omawiam podobieństwa i różnice pomiędzy judeo-hiszpańskimi wersjami *Robinsona Crusoe* oraz hebrajskim wydaniem Rumscha. Koncentruję się głównie na judaizacji tekstów oraz ich dostosowaniu do potrzeb czytelników sefardyjskich. Żeby lepiej zilustrować ten proces, przedstawiam również fragmenty tekstu oryginalnego D. Defoe'a oraz jego hiszpańskiego tłumaczenia.

W części językoznawczej omawiam cechy charakterystyczne języka judeo-hiszpańskiego, jakie można dostrzec w tekstach stanowiących korpus mojej rozprawy. Szczególny nacisk kładę na zjawiska wynikające z faktu, iż mamy do czynienia z tłumaczeniem z języka hebrajskiego. Celem tej części rozprawy jest dostarczenie nowych informacji na temat wpływu języka hebrajskiego na język judeo-hiszpański z przełomu XIX i XX wieku.